

АТОМНИК України

№39 (617) 27 вересня 2012 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

АТОМПРОФСПІЛКА: ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ТА КУЛЬТУРНОГО ДОЗВІЛЛЯ АКТИВУ

Найактуальніша тема – корпоратизація підприємств

Згідно з рішенням Президії ЦК Профспілки працівників атомної енергетики та промисловості України та за підтримки Атомпрофспілки на початку вересня відбувся черговий виїзний тижневий семінар-навчання профспілкових працівників та активу Атомпрофспілки. Навчання проводилося на базі санаторно-оздоровчого комплексу «Гілея», що в смт Лазурне Скадовського району Херсонської області.

Ініціатором й організатором заходів усі роки є керівництво профкому Запорізької АЕС. Як повідомила заступник голови профкому ЗАЕС Тетяна Арнаутова, профспілкові семінари, започатковані

колишньою головою профкому ВП ЗАЕС Наталею Скорих, стали вже традиційною формою профспілкового навчання для активістів Атомпрофспілки (перший виїзний семінар на базі СОК «Гілея»

було проведено у 1999 році). Нинішнє навчання проводилося вже 14 рік поспіль, і стало найчисельнішим за всі роки. Участь у семінарі взяло 212 профактивістів — представники первинних профорганізацій усіх чотирьох діючих атомних станцій: Запорізької, Рівненської, Хмельницької, Южно-Української, а також Чорнобильської АЕС, трьох об'єднаних організацій профспілок: Енергодарської, Дніпродзержинської та Чорнобильської, первинних профорганізацій СхідЗК, Державного управління охорони навколишнього природного середовища, київського інституту «Енергопроект», ВП «Атомремонтсервіс», інших профорганізацій. Делегація Запорізької «атомки» була найчисельнішою — майже 50 осіб. До неї увійшов увесь профспілковий актив станції, — і голови цехкомів підрозділів, і члени профкому.

(Закінчення на 2-й стор.)

ВІДКРИТЕ ЗВЕРНЕННЯ УЧАСНИКІВ СЕМІНАРУ ПРОФСПІЛКОВОГО АКТИВУ ім. Н.М. СКОРИХ

Ми, учасники семінару профспілкового активу Атомпрофспілки, висловлюємо стурбованість відсутністю соціального діалогу стосовно рішень Президента України та органів державної влади щодо корпоратизації ДП НАЕК «Енергоатом», ДП СхідЗК та інших підприємств, що входять до складу Концерну «Ядерне паливо України».

Вбачаючи можливість настання негативних соціальних наслідків для трудових колективів, руйнування виробничої структури, вилучення підрозділів допоміжних служб та об'єктів соціальної сфери виведених підприємств, учасники семінару звертаються до Президії ЦК Атомпрофспілки стосовно необхідності вжити термінових заходів, а саме:

1. Відповідно до Галузевої угоди між Міністерством енергетики та вугільної промисловості та Атомпрофспілкою витребувати у міністерства та адміністрації ДП НАЕК «Енергоатом» інформацію та проекти документів щодо процесу корпоратизації.

2. Провести засідання Президії ЦК Атомпрофспілки, на якому затвердити склад робочої групи від профспілкової сторони для контролю ходу корпоратизації, недопущення приватизації підприємств атомної енергетики та промисловості України та включити до цієї групи голів профкомів ППО підприємств, яким загрожує корпоратизація, та фахівців відділу колективно-договірної та правової роботи ЦК Атомпрофспілки.

Інформація за темою

На спільній нараді представників Атомпрофспілки з міністром енергетики та вугільної промисловості України Юрієм Бойком, яка відбулася 14 вересня (див. «Атомник України» № 38 за 20 вересня), порушувалося питання корпоратизації ядерної галузі. Відзначалося, що відбувається штучна політизація цього процесу, особливо на місцях. На думку Голови Атомпрофспілки Валерія Матова, така ситуація створилася через брак конкретної і достовірної інформації на цю тему безпосередньо у трудових колективах. Міністр запевнив, що проблеми перебільшено, пообіцяв відкритості у проведенні реорганізації, а коли дійде до корпоратизації, він докладе усіх зусиль, аби процес відбувся «цивілізовано».

Унаслідок обговорення прийнято рішення про створення робочої групи з числа міністерських працівників, відповідальних за розвиток ядерної галузі. Робоча група опрацює надані профспілкою інформацію і пропозиції з тим, аби на новому засіданні, що передбачається провести наприкінці вересня — початку жовтня, розглянути вже напрацьовані рішення. На усіх стадіях — опрацювання питання і прийняття рішення, до складу робочої групи входитимуть і представники від Атомпрофспілки. При цьому, зазначив Валерій Матов, усі досягнуті рішення, така домовленість з міністром, буде запротокольовано.

АТОМНО-ЕНЕРГЕТИЧНІ НОВИНИ

ГП НАЕК «Енергоатом» планує у 2013 году начать опытную эксплуатацию усовершенствованных сборок типа ТВСА-12 производства российской Топливной компании «ТВЭЛ» на энергоблоке № 4 Ривненской АЭС. Кроме того, в предстоящем году будет продолжена опытная эксплуатация топливных кассет ТВС-W производства американской компании «Westinghouse Electric» на Южно-Украинской АЭС и производство комплектующих изделий для ТВС российского дизайна на заводе «Атомэнергомаш», входящем в состав НАЭК «Енергоатом».

Такие данные привела исполнительный директор по ядерной и радиационной безопасности и научно-технической поддержке ГП НАЭК «Енергоатом» Наталия Шумкова, выступая на семинаре по эксплуатации ядерного топлива на АЭС с реакторными установками ВВЭР, сообщили в НАЭК «Енергоатом». Семинар проводился в Киеве Московским центром Всемирной ассоциации организаций, эксплуатирующих атомные электростанции (ВАО АЭС). В нем приняли участие представители пяти стан.

“ГРОШОВА ОСІНЬ”

Акція діє на всій території України з 1 вересня 2012 року по 31 жовтня 2012 року включно тільки для повнолітніх.

**ОТРИМАЙ КРЕДИТ
ГОТІВКОЮ до 75 000 грн.**

ВИГРАЙ ГРОШОВИЙ ПРИЗ - 5 000 грн.

Офіційний розіграш одного грошового призу у розмірі 5 000 грн. відбудеться 7 листопада 2012 р. за адресою: м. Київ, вул. Велика Васильківська (Червоноармійська), 72, 9-й поверх, офіс № 4.

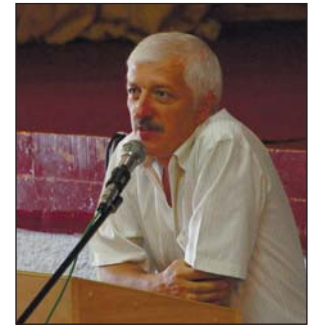
м. Южноукраїнськ, вул. Леніна, 13
(будівля ательє «Елькатро»), тел.: (067) 216-44-72

Детальна інформація про умови акції та розіграш призу:
0-800-508-707
(Дзвінки зі стаціонарних та мобільних телефонів у межах України безкоштовно)
www.KreditMarket.ua

ТОВ «Фінансова Компанія «Центр Фінансових Рішень» (ТМ «КредитМаркет»). Свідчення Держфінпослуг України від 19.03.2009 серія ІК №55. Ліцензія Держфінпослуг України від 11.01.2012 серія АВ № 580561.

АТОМПРОФСПІЛКА: ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ТА КУЛЬТУРНОГО ДОЗВІЛЛЯ АКТИВУ

Найактуальніша тема – корпоратизація підприємств

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)
Усі теми лекцій навчального семінару було завчасно обговорено та підготовлено. Стосувалися вони актуальних питань, що найбільше цікавлять трудові колективи: укладення колективних договорів у проект Трудового кодексу, правові аспекти корпоратизації державних підприємств, перерахунок пенсій — судова практика, основні положення Закону України «Про професійний розвиток працівників», проект закону «Про зайнятість», основні види порядку розслідувань нещасних випадків на виробництві, пси-

хологічні аспекти феміністського руху тощо.
Деякі лекції стали продовженням тем, започаткованих минулими роками. Однак особливий інтерес учасники проявили до корпоратизації підприємств і буквально «засипали» питаннями завідувача відділом колективно-договірної та правової роботи Атомпрофспілки Надію Кручинську, адже для більшості організацій тема «корпоратизація» є особливою «гарячою» з огляду на очікування такого процесу на їхніх підприємствах.

З огляду на можливість настання негативних соці-

альних наслідків для трудових колективів, учасники семінару підписали спільне Звернення, в якому, зокрема, йдеться про необхідність проведення спеціального засідання Президії ЦК Атомпрофспілки, на якому буде затверджено склад робочої групи від профспілкової сторони з метою контролю ходу корпоратизації, недопущення приватизації підприємств атомної енергетики та промисловості України та включення до цієї групи голів профкомів ППО підприємств, яким «загрожує» корпоратизація. Запропонували Президії ЦК Атомпрофспілки прийняти рішення про про-

ведення засідання робочої групи напередодні чергового Пленуму ЦК профспілки та внести напрацьовані ма-

теріали робочої групи до порядку денного, своєчасно реагувати на усі дії урядових органів стосовно процесу корпоратизації та своєчасно інформувати профспілкові організації. А також було прийнято рішення надіслати Звернення до усіх відповідних урядових установ (**повний текст Звернення друкуємо на 1-й стор., а також дивіться на сайті Атомпрофспілки**).

Тетяна Арнаутова зазначила також, що усі лекції на семінарі було прочитано на високому рівні. На організаційних зборах, присвячених підбиттю підсумків, учасники щиро дякували викладачам.

Крім навчання у рамках семінару проводилися спор-

тивні та культурні заходи, на яких більшість з профактиву виявили свою майстерність. Особливо відзначилися цього разу, за словами Тетяни Арнаутової, представники Рівненської АЕС, а до того, що у таких заходах традиційно вирізняється Южно-Українська «атомка», вже звикли. І керівництвом Атомпрофспілки відмічено високий культурний рівень усіх проведених заходів.

Інформацію, отриману на семінарі, і досвід, перейнятий від колег з інших профорганізацій, профспілковий актив застосовуватиме далі на практиці — безпосередньо у своїх колективах.

**Прес-центр
Атомпрофспілки**

ПРОФСПІЛКОВИЙ МІЖНАРОДНИЙ СЕМІНАР

Професійне перенавчання: досвід Німеччини

У Києві відбувся міжнародний навчальний семінар «Забезпечення робочих місць шляхом підвищення професійної кваліфікації найманих працівників: німецький досвід» за участі представників Профспілки працівників атомної енергетики та промисловості України та доповідачів з Профспілки працівників гірничодобувної, хімічної та енергетичної промисловості Німеччини. Семінар, що відбувся за підтримки представництва Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні, організовано з метою вивчення досвіду Німеччини з розроблення програм пом'якшення соціальних наслідків процесу реструктуризації та корпоратизації підприємств. Учасників семінару привітав Голова Атомпрофспілки Валерій Матов.

На семінарі профактив Атомпрофспілки мав нагоду ознайомитися з досвідом профспілок у захисті працівників у процесі реструктуризації і з актуальною ситуацією на виробництвах Німеччини. 85% усіх працівників тут є членами профспілок, що входять до Об'єднання німецьких профспілок (DGB). Це найбільше об'єднання (6,6 млн. членів) і найвпливовіша профспілкова організація Німеччини, яку було створено ще у 1949 році.

З презентованою німецькими доповідачами інформацією є зрозумілим, передусім, що в Європі держава прийняла ідеї профспілок

щодо необхідності освітніх програм для працівників, що втратили роботу чи очікують на можливе скорочення. Біль-

ша частина коштів на пере-кваліфікацію надходить саме з державних бюджетів. Федеральній устрій Німеччини забезпечує самостійність місцевих земельних урядів у питаннях регіонального планування, що було дуже вигідно землям, найбільш постраждалим унаслідок реструктуризації.

Так, з падінням Берлінської стіни кількість безробітних у Німеччині подвоїлася — з мільйона до 2 млн. осіб. Чисельність зайнятих, зокрема у хімічній галузі, скоротилася з 500 тисяч працівників до 35 тисяч. Профспілка працівників гірничодобувної, хімічної та енергетичної промисловості (IG Bergbau, Chemie, Energie) виступила з ініціативою перенавчання працівників, навіть тих, що не були пов'язані з галуззю, — для створення альтернативних можливостей працевлаштування. Думаючи на перспективу, Профспілка запропонувала інвестувати у будівничу промисловість у колишній НДР, де промислове будівництво у західному вигляді просто не існувало. (З 1994 по 2000 роки, зокрема, у хімічній промисловості було

перекваліфіковано 8 тисяч працівників.)

Як наслідок, безробітні регіони змогли подолати болючі травми масової втрати роботи та відновити життєздатну економічну базу. Своєчасне, заздалегідь проведене, планування заходів реструктуризації дало можливість забезпечити альтернативну зайнятість та оновити інфраструктуру для залучення інвестицій. Таким чином, регіони обернули свої проблеми на можливості.

Однак такі дії, зазначили німецькі доповідачі, необхідно розпочинати ще до фізичного початку процесу реструктуризації. Забезпечити ефективну та результативну співпрацю усіх соціальних сторін (держави, роботодавців, профспілок), задіяних у процесі реструктуризації, передусім з прийняття рішення щодо скорочень. У Німеччині звільнити працівника без згоди Трудової ради неможливо. Особливо це стосується масових скорочень (перелік скорочуваних працівників заздалегідь погоджується з Радою трудового колективу). **(Закінчення на 3-й стор.)**

АТОМНО-ЕНЕРГЕТИЧНІ НОВИНИ

6 вересня 2012 року Верховна Рада України ухвалила в цілому закон України «Про розміщення, проектування та будівництво енергоблоків №3 і №4 Хмельницької атомної електричної станції».

Закон передбачає, що на кожному енергоблоці буде розміщено реакторну установку типу ВВЕР-1000/В-392, встановлена електрична потужність двох енергоблоків — 2000 МВт. Додатково будуть створені близько 1,9 тис. робочих місць, а на період спорудження чисельність персоналу, задіяного в будівництві, становитиме понад 4 тис. осіб.

Раніше уряд розпорядженням № 498-р від 4 липня 2012 року схвалив техніко-економічне обґрунтування (ТЕО) спорудження третього і четвертого блоків Хмельницької атомної електростанції (ХАЕС) загальною вартістю 39 млрд. 566,294 млн. грн.

Проектування та будівництво енергоблоків №3 та №4 Хмельницької АЕС проводиться з дотриманням вимог ядерної та радіаційної безпеки, цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, міжнародних договорів. Замовник будівництва спрямує кошти в обсязі 100 мільйонів гривень на спорудження об'єктів соціального призначення шляхом сплати збору соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження. Зазначені кошти враховуються в кошторисі будівництва енергоблоків №3 та №4 Хмельницької АЕС і перераховуються до Державного бюджету України пропорційно фактично освоєним, за даними бухгалтерського обліку, капітальним інвестиціям без урахування податку на додану вартість.

Російська сторона, яка також візьме участь у будівництві, забезпечить організацію його вартості фінансування та введення в експлуатацію енергоблоків №3 та №4 Хмельницької АЕС. Кошти будуть спрямовані на оплату товарів, робіт і послуг, які постачаються з Російської Федерації в Україну або закуповуються в Україні. За рахунок залучення таких кредитів планується забезпечити фінансування 80% вартості будівництва енергоблоків. Фінансування ще 20% вартості будівництва передбачається за рахунок тарифу на електричну енергію для ДП НАЕК «Енергоатом». Підписання кредитної угоди з РФ щодо спорудження енергоблоків №3 та №4 Хмельницької АЕС планується до кінця 2012 року.

ДО УВАГИ СПІЛЧАН

Скільки коштуватиме новорічний подарунок?

Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності України встановив граничний розмір витрат на придбання одного новорічного подарунка для дітей застрахованих осіб в 2012 році — 22,8 грн.

Відповідну постанову правління від 31.07.2012 року, № 37 ухвалено з метою раціонального використання коштів Фонду, передбачених статтею «Оздоровчі заходи», та кошторисами його відділень.

ПРОФСПІЛКОВИЙ МІЖНАРОДНИЙ СЕМІНАР

Професійне перенавчання: досвід Німеччини

(Закінчення.)

Початок на 2-й стор.)

Підготовка так званого «соціального плану» вже багато років є однією з вимог трудового законодавства Німеччини, і це правило послідовно застосовується в усіх промислових галузях. Відповідно до соціальних планів, керівництво компанії мусить обговорити умови реструктуризації з представниками працівників (Радами трудових колективів). Соціальний план включає умови щодо переведення на іншу роботу в компанії або за межами компанії, виплати при скороченні, перенавчання, ранні пенсії та збереження прав на житло, одержане від компанії.

А щодо сучасних освітніх програм, вони не лише максимально наближені до потреб економіки, а й до необхідності соціального захисту громадян: обіймають усі верстви населення — від людей передпенсійного віку до молоді. Так, завдяки продуманій професійній освіті, у Німеччині найменший рівень молодіжного безробіття, і в цьому чимала заслуга профспілок.

Лілія СОКОЛОВА

ДО УВАГИ СПІЛЧАН

ПРО ПРОДОВЖЕННЯ КОНКУРСУ

на краще висвітлення роботи профспілкових організацій Атомпрофспілки у газеті «Атомник України»

Розглянувши пропозиції Комісії з підбиття підсумків попереднього конкурсу, зважаючи на необхідність більш оперативної й ефективної участі організаційних ланок, профспілкових працівників та активістів у проведенні творчого конкурсу із соціально-економічного і трудового захисту працівників, посилення поінформованості членів профспілки, Президія ЦК профспілки своєю постановою від 10.05.2012 року № П-1-8 зобов'язала профспілкові організації активізувати інформаційно-пропагандистську діяльність, спря-

Додаток до постанови Президії ЦК профспілки від 10.05.2012 № П-1-8

ПОЛОЖЕННЯ
про проведення конкурсу на краще висвітлення у газеті «Атомник України» роботи профспілкових організацій

Мета конкурсу.
Популяризація через газету «Атомник України» досвіду роботи профспілкових організацій та їх лідерів, а також нових ініціатив і починань членів профспілки.

Завдання конкурсу.
Привернення уваги профспілкових організацій до запозичення та широкого впровадження корисних для профспілкової організації починань, форм та методів роботи.

Учасники конкурсу.
У конкурсі беруть участь об'єднані, первинні, цехові профспілкові організації та профспілковий актив.

Учасниками конкурсу будуть вважатися профспілкова організація, профспілковий активіст, які щоквартально протягом 2012 року надсилали до редакції газети «Атомник України» свої кореспонденції про життя профспілкових організацій, їх організаційних структур або про окремих профспілкових активістів, та самі профспілкові активісти, які розповідають про організацію своєї громадської роботи.

Порядок підбиття підсумків конкурсу.

Підсумки конкурсу будуть підбиті у першому кварталі 2013 року конкурсною комісією ЦК профспілки за поданням редакції газети «Атомник України» та розглянуті на засіданні Президії ЦК профспілки.

Матеріалами для розгляду комісією будуть наді-

слані до редакції газети «Атомник України» кореспонденції та опубліковані кореспонденції. При визначенні переможців братиметься до уваги періодичність подання газети кореспонденцій, їх актуальність, літературний виклад і корисність для запозичення та широкого впровадження в практику роботи профспілкових організацій і трудових колективів.

Особливу увагу буде звернено на актуальність теми кореспонденції, наприклад: «Як профспілка захистила права найманого працівника», «Профспілка — солідарна організація», «Досвід досвідчених — молоді», «Чому профспілка є авторитетною організацією на підприємстві», «Що зроблено з питань підвищення рівня внутрішньоспілкового життя» тощо.

Розподіл учасників конкурсу по групах.
Учасники конкурсу розподіляються на чотири групи:

Перша група.
Чорнобильська об'єднана, Східна об'єднана, Дніпродзержинська об'єднана, Енергодарська об'єднана, первинні профорганізації ЗАЕС, РАЕС, ХАЕС, ЧАЕС, ЮУАЕС.

Друга група.
Первинні профспілкові організації, які не увійшли до першої групи.

Третя група.
Цехові організації.

Четверта група.
Профспілкові активісти.

Нагороди для переможців конкурсу.
Для нагородження переможців у конкурсі встановлюється:

Для першої групи:
Перша премія в розмірі 5 тис. грн.

Для другої групи:
Перша премія в розмірі 3 тис. грн.

Для третьої групи:
Перша премія в розмірі 1 тис. грн.

Для четвертої групи:
Перша премія в розмірі 400 грн.

Заохочувальна премія в розмірі 3 тис. грн.

Для другої премії в розмірі 2 тис. грн.

Третя премія в розмірі 1 тис. грн.

Для третьої премії в розмірі 750 грн.

Третя премія в розмірі 500 грн.

Для четвертої премії в розмірі 500 грн.

Друга премія в розмірі 400 грн.

Третя премія в розмірі 300 грн.

Четверта премія в розмірі 200 грн.

П'ята премія в розмірі 100 грн.

Нагороди переможцям у конкурсі вручаються членами Президії ЦК профспілки або за дорученням Президії ЦК профспілки іншими посадовими особами в місячний термін від дня прийняття рішення Президією ЦК профспілки про підбиття підсумків конкурсу.

Конкурсна Комісія ЦК профспілки з проведення конкурсу.

Склад конкурсної Комісії ЦК профспілки з підбиття підсумків конкурсу визначається постановою Президії ЦК профспілки.

Кошти для преміювання переможців у конкурсі.

Кошти для проведення конкурсу виділяються з бюджету ЦК профспілки.

Профспілкові організації мають право преміювати журналістів і профспілкових активістів за активну участь у конкурсі впродовж конкурсному року та за його підсумками.

РЕКЛАМА

Акція

22%

на 4 місяці

Вклади ВТБ. Впевненість кожного дня

ВТБ Банк. Великі переваги

Відкрийте депозит «Класичний» у період з 03.09.2012 по 31.12.2012 строком на 4 місяці та отримаєте 22% річних у гривнях.¹

0 (800) 50-77-60²
www.vtb.ua

¹ За умови нараховання відсотків в кінці строку дії договору
² Дзвінки зі стаціонарних телефонів у межах України безкоштовні

27 ВЕРЕСНЯ — ДЕНЬ ТУРИЗМУ: МАНДРУЙТЕ УКРАЇНОЮ, ЛЮБИТЬ РІДНИЙ КРАЙ!

Хочете на «Памір»? Завітайте до Буковинських Карпат!

Саме тут, на території національного природного парку «Черемоський», заповідної перлини Буковинських Карпат, на горі Томнатик, висота якої 1565 метрів над рівнем моря, розташована військова база часів СРСР під кодовою назвою «Памір». У минулому засекречений об'єкт нині є одним із найлюбленіших маршрутів туристів.

Є така гвірка австрійської доби: «Якби Господь Бог вирішив провести свою відпустку на Землі, то неодмінно вибрав би для цього Буковину». Ось і наша група побувала там на День незалежності, намілювавшись неповторним Путильським краєм, вилюпувавши значну порцію адреналіну, поєднавши приємне з корисним.

А корисним було те, що мали змогу познайомитися з працівниками наймолодшого в Україні (у жовтні виповнюється рік) національного природного парку, профспілкової організація якого поповнила лави Атомпрофспілки у лютому нинішнього року. Нашими справжніми друзями і провідниками у горах на час походу стали голова профспілкової організації НПП «Черемоський» Євген Кіцул (інтерв'ю з ним про становлення парку і перші кроки у роботі профорганізації буде опубліковано у найближчому номері газети. — **Ред.**), який працює у відділі рекреації та господарського забезпечення та провідний інженер цього відділу Руслан Па-

ляниця. А ще начальник відділу екологічної освіти і туризму Алла Ігнатюк зі своїм чоловіком Юрієм (той похід був для них своєрідною весільною подорожжю, адже минув лише місяць, як молодята побралися!).

Щоб побачити найцікавіші місця цього загадкового куточка Карпат, нам упродовж трьох днів довелося подолати пішки майже 60 кілометрів шляху. Для тих спільчан-атомників, які люблять гори і бажають екстриму, вказуємо напрямки руху. «Від селища Берегомет, що у Чернівецькій області, через село Долішній Шепіт прямує на один з найвищих (1173 метри над рівнем моря) і найкрасивіших перевалів українських Карпат — Шурдинський. Його протяжність — близько 30 км, з обох боків перевалу — 11 серпантинкових поворотів, — розповідає Алла Ігнатюк. — Далі буде село Руська, це вже прикордонна смуга, тому обов'язково треба мати з собою паспорт. Потім від села Селятин ідете до села Шепіт Путильського району».

«Як правило, всі туристичні і наукові маршрути, які є на території парку і йдуть по заповідній території, починаються з села Перкалаба, якому дала назву річка, що зливається тут з такою ж джерельно-чистою Саратою, обидві утворюють витoki Білого Черемоша. Це початок національного природного парку», — каже Євген Кіцул.

Ми зупинилися на території Перкалабського природоохоронного науково-дослідного відділення. У будівлі, переданій лісництвом, проводяться наради, виїзні засідання, зокрема, з колегами з Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича, із сусіднього НПП «Вижницький». Звичайно, територія відділення ще потребує благоустрою, а будівля — ремонту. Та вже в процесі створення тематич-

На території колишньої радянської військової бази «Памір» на горі Томнатик. У цих величезних кулях ще донедавна були сховані потужні радіолокаційні антени. «Вдячні нащадки» розікрали тут усе, що змогли.

ні стени, відведено місце для наметового містечка. Є складські приміщення, де зберігається корм для підгодовів тварин.

Довідково. Територія національного парку, загальна площа якого становить 7117,5 гектара, — це північне відгалуження Чивчино-Мармароського масиву, утворена двома меридіально витягнутими хребтами — Жупани і Чорний Діл. На схилах хребта Жупани є виходи юрських вапнякових брил з екзотичним краєвидом. На хребті Чорний Діл зустрічаються тектонічно-карстові порожнини. До території парку увійшли такі об'єкти природно-заповідного фонду, як ландшафтний заказник «Чорний Діл»; карстово-спелеологічний заказник «Молочно-братський карстовий масив» з найглибшою вертикальною шахтою Буковини; пам'ятка природи «Білий Потік». Вони ваблять до себе своєю неповторністю, своєрідністю мальовничих ландшафтів, таємничістю незвіданих місць, своєю красою. Збереження пам'яток «неживої природи» — геологічних та карстово-спелеологічних заповідних об'єктів — є одним із важливих завдань для національного парку. Адже ці пам'ятки є свідками далеких геологічних подій, що відбулися багато мільйонів і навіть мільярдів років тому та відбуваються нині. Ці об'єкти при руйнуванні не можуть бути відновлені і тому вимагають дуже дбайливого збереження, оскільки є надзвичайно цінними для наукових досліджень.

Найціннішою окрасою території парку є мальовничий хребет Чорний Діл, що на крайньому північному сході Мармароського масиву, — стародавнього ядра Карпатської гірської системи. Побувавши на вершинах хребта, переходячи до підгір'я, — відкриваються прекрасні панорами величавих гір, шати смерекових лісів з зеленими полонинами, біополями, в травостой яких цвітуть і радують людське око рідкісні та найцінніші, в науковому розумінні, червоноквітні дивовижної краси квіти. Надзвичайно рідкісним, реліктовим, ендемічним видом є чорнянка карпатська, що занесена до Червоної книги України і поширена тільки на території НПП «Черемоський».

На території національного парку росте майже 40 видів судинних рослин, які занесені до Червоної книги України, п'ять видів — до Європейського Червоного списку і два види, що охороняються Міжнародною спілкою охорони природи.

На висоті до 1400 метрів над рівнем моря ростуть найцінніші у природоохоронному відношенні невеликі за площею кедрово-смерекові ліси, що занесені до Зеленої книги України, тут є червоноквітний

вид — сосна кедрова (європейська). Ліси повняються щедротами дикорослих лікарських рослин, плодів, ягід та грибів, які відіграють неабияку роль у формуванні своєрідного мікроклімату.

Непорушений біологічний режим, екологічно-безпечне середовище, збереження чистоти гідрологічної сітки та заповідності території дозволили зберегтися цінному, колись поширеному, а тепер зникаючому виду — форелі струмкової. В дикій природі, на території парку, налічується майже 10 видів риб, 5 — земноводних, 6 — плазунів, 90 видів птахів і 30 — ссавців.

У НПП «Черемоський» є всі перспективи для прокладання туристичних маршрутів — цікавих та пізнавальних. Найпривабливіший — гора Томнатик (1565 м) зі своїм знаменитим «Паміром» (вона була кульмінаційною точкою нашого походу!) — одна з найвищих у Буковинських Карпатах, паралельна з нею — гора Яровиця (найвища точка Чернівецької області — 1574 м).

«Та де б ви не зупинилися на території парку, — каже начальник відділу екоосвіти та туризму Алла Ігнатюк, — милують око мальовничі карпатські краєвиди з неповторними гірськими плямами, кичерами, вкритими смерековими, вічнозеленими лісами, вибудуваними на поверхні землі своєрідними бескидами, куточками незайманої дикої природи. Дивовижний світ флори та фауни, чисте гірське повітря, своєрідний гуцульський колорит та від-

До напрочуд таємничого і красивого дев'ятиметрового озера Гірське Око, або ж Буковинське, вода в якому не прогрівається вище 12 градусів (воно розташоване на висоті понад 1400 метрів, а утворилося, кажуть, в результаті землетрусу та зсуву), нам допоміг добратися водій Іван зі своїм сином Дмитриком. Лише старі радянські УАЗи, трактори (та ще сучасні позашляховики) здатні не без перешкод долати важкопрохідні гірські дороги.

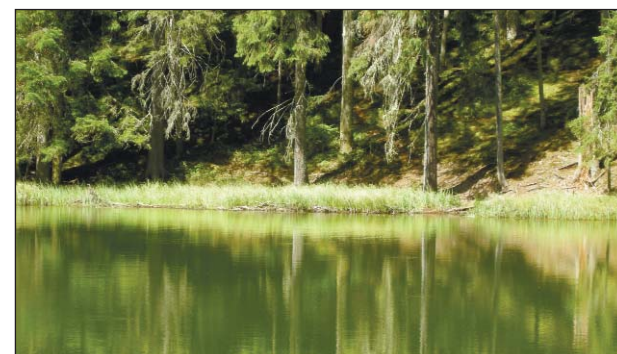
даленість від цивілізації створюють умови для розвитку екотуризму та науково-дослідницької діяльності. У перспективі наш відділ проводитиме розробку екологічних стежок та туристичних маршрутів по мальовничих ландшафтах та історико-культурних об'єктах на території Путильського району, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, освітнє та рекреаційне значення. Парк має потужні рекреаційні можливості для духовного, фізичного оздоровлення відвідувачів і надання їм повноцінного відпочинку. У кожного залишаться хороші емоції, найприємніші спогади про красу Карпатських гір, адже НПП «Черемоський» є місцем, де воедино зливаються природа і людина».

І наша група у цьому переконалася!

Людмила ГАП'ЮК,
фото автора та
Тетяни НОВІКОВОЇ

Клязую на території парку називають загаду для річки, яку використовували для сплаву дерев. Споруджена вона була ще за часів панування на цій території Австро-Угорщини на честь сина цесаря Костянтина, якого тут привалило деревиною.

Голова профспілкової організації Євген КІЦУЛ — працює у відділі рекреації та господарського забезпечення НПП «Черемоський».

Начальник відділу екоосвіти і туризму Алла ІГНАТЮК з чоловіком Юрієм. Алла закінчила магістратуру Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича, у НПП «Черемоський» працює з дня його створення. Вона розповідає, що одним із важливих завдань у її роботі є також і просвітницька діяльність — навчають дітей любити і охороняти рідну природу. Для цього проводять з ними бесіди, різноманітні конкурси.

Руслан ПАЛЯНИЦЯ за освітою — інженер-еколог — технолог, закінчив Чернівецький національний технічний університет та Харківський політехнічний інститут. У НПП «Черемоський» працює на посаді провідного інженера з рекреаційного благоустрою. «Завдання нашого відділу — створювати комфортні умови для відпочинку відвідувачам парку, — каже він. — Підбираємо зручні місця для туристів, недалеко від води, облаштовуємо їх столиками, лавочками, бесідками».

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: вул. Шота Руставелі, 39/41
оф. 814, м. Київ, 01033
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Микола ПЕТРИЧЕНКО
Телефон/факс: (044) 496-52-98
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com

Газета виходить щотижня
Індекс — 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор
Редакція листується з читачами лише на сторінках газети
При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ПП «Трейд Інформ»: м. Київ,
вул. Новозабарська, 2/6.
Тираж 5000
Ціна договірної